

A bús hírállomás vallomásai

■ Két mozzanatot szeretnék felidézni, valójában két emléket. Mindkétszer úgy éreztem, a sorsomról dönt a hír.

1989 decemberében tizenkettedikes voltam, a forradalom hírért akkor hallottam, amikor az osztálytársamtól jöttem el. Vele sétáltunk a villamosmegálló felé, s útközben találoztunk a barátjával, aki azt kérdezte, hallottad-e, mi van Temesváron. Egyikünk sem hallotta, és Bobby otthagyt a megállóban, sietett vissza rádiót hallgatni.

A hír voltaképpen *hírzárlatként* jelentkezett az életemben. Amit az állami tévé sugárzott, arról mindenki tudta, hogy nem hír, pontosabban nem az az igazi hír, hiszen bizonyos értelemben mégiscsak híreket mondtak. Ám a forradalmat csak később, a diktátor megdöntése után nézhettük élőben – ma már nem biztos, hogy olyan nagy vívmánynak látom ezt, de ne tévesszük össze utólagos tudásunkat azzal, amit akkor megéltünk.

A hírek nem állami, hanem szamizdat csatornákon keresztül jutottak el hozzánk, bár Csernobilt például nem lehetett elhallgatni. Mindenesetre *akkor* ez az állami ellenőrzöttség biztosította a pletykák bugyogását és a jólétesültség fitogtatásának lehetőségét. Ha tiltás van, azt hiszed, az igazi hírek máshol rejtőznek, holott kérdés, mi az igazi hír, és nincs kizárva, hogy az állam sem hazudik mindig, nem beszélve arról, hogy a hazugság is sokat elárul az igazságról. Mint a klasszikusoktól tudjuk, „Kutya nehéz úgy hazudni, ha az ember nem ösmeri az igazságot”.

De akkor, tizenkettedikesen, nem voltak ilyen elméleti aggályaim. A diktatúrában egyébként éppen ez volt a jó, és szerintem ezért is sírják vissza sokan, bármire is hivatkoznak amúgy: senkinek nem voltak aggályai. A diktatúra körülöttünk húzódott egyre körénkebb, a diktátort naponta láttuk, mi pedig éltünk, ahogy tudtunk, és nagyfiúkként már gyakran beszélgettünk arról, hogyan úszunk át Kanadába. Hamar ment, azért vagyunk a mai napig itt.

Néhány nap múlva a tévében néztük a forradalmat, bizonyos értelemben magunkat, egy egész ország felszabadulását, szabadságát és reményét. Valami hasonlót nemrég éltem át a tüntetéssorozat kapcsán.

Ez volt tehát az egyik mozzanat. Része voltam valaminek, amiből hír lett, évekig úgy is peckelődtem, mint egy *részes*. Aztán megszűnt ez is.

2001-ben Méray-ösztöndíjasként a *Népszabadság*hoz kerültem, és szeptemberben a rovatszerkesztő elküldött az amerikai nagykövetségre. Nem tudom, milyen kulturális esemény lett volna ott, mindenesetre odaértem, és egy árva lelket nem találtam. Többször is bekopogtam, legalábbis emlékeim szerint, morfondírozom most, mert hát valakinek csak kellett lennie, mégiscsak egy nagykövetség! Visszamentem a kollégiumba.

Délután Majoros Sándorral kellett interjúznom. A Batthyány téren találkoztunk vele meg a fotóssal, és azzal köszöntött, hát ennek ellenére beszélgetünk? Minek ellenére, kérdeztem, mint egy friss kollégista. Akkor hallottam először a 9/11-ről, és rögtön úgy éreztem, valami visszafordíthatatlan történt, valami, ami gyökerestül fordítja fel a világot, ami önsúlyától leng, és lengése közben tör-zúz.

Azóta naponta hallok rendkívül fontos dolgokat; szerte a világból minden árad belém; mintha már nem is lehetne másként híreket szerkeszteni, csak az „elképesztő”, „káprázatos”, „lélegzetelállító” stb. jelzők kíséretében. Olykor átverték, megvettem egy-egy pletykalapot, mert hittem a címlapnak, mely „fantasztikus rejtélyeket” meg „lerántott lepleket” ígért. Ám a cikkben semmi lerántás nem történt, sőt nem is derült ki semmi, amit addig is ne tudtam volna.

A Facebook még jobban felgyújtotta ezt az amúgy is felgyújtott piacot. A párizsi merényletek, a menekültválság, a tüntetéssorozat már kezdettől szimultán kommentált eseményekként jelentek meg a nyilvánosságban. A hír önmagában is kommentár, hiszen valaki kiválasztja és tálalja, de ez valahogy más: az azonosidejűség és a közelség (a lapot ki kellett nyitni, a tévét be kellett kapcsolni, egyikhez sem szólhattál hozzá, és mindkettő vitt is tovább, míg egy poszt alatt addig fűrészelheted a semmit, amíg csak a kedved tartja) megrontja a tartalmat. Nagy FB-rajongó vagyok, mégis keserű szájjal figyeltem, hogyan legyintődik le például a tüntetéssorozat, hogyan magyarázódik szét, hogyan okoskodják morzsáira, hogyan mondanak rengeteg ostobaságot csupán a mondhatás miatt. Ha Zuckerbergék találmánya már 1989-ben létezett volna, a szabad világ emberei nem ülnek lélegzetvisszafojtva a tévé előtt, hanem smiley-kkal és süket bejegyzésekkel fitymálják le az eseményeket, felhergelt hordák indulatos cselekedetének titulálva a forradalmat.

Nem állítom, hogy semmi nem lep meg, semmi nem kavar fel, semminek nincs hírértéke a számomra; de hogy naponta, óránta, másodpercente meglep és felkavar, az szinte ugyanazt jelenti. Minden virtuálissá és paradox módon távolivá válik, miközben itt nézem a szobámban. Nincsenek hírek, mert egy hírállo-más lettem én magam. Akárcsak mindenki más.

